

Driving
change
for better
cities

URBACT IV

2021-2027

Základné princípy programu

11/2024

URBACT - Slovenské kontaktné miesto

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

URBACT IV

2021-2027

- od roku 2002 (URBACT I – IV)
- Európsky program územnej spolupráce
- spolufinancovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja
(rozpočet URBACT IV – 79,7 mil. eur)
- súčasťou programov INTERREG, ktoré slúžia na realizáciu politiky súdržnosti EÚ
(Kohézna politika EU)

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

Čo je cieľom programu URBACT?

Podpora integrovaného a udržateľného mestského rozvoja v Európe prostredníctvom výmeny skúseností.

Hlavná aktivita:

1. Sieťovanie medzi mestami

- výmena skúseností, osvedčených postupov, know-how medzi mestami;
- 1 sieť tvorí 6-10 eur. miest (partnerov), z toho 1 mesto má **rolu Lead partnera** + osoba **Lead expert URBACT**;
- trvanie siete (projektu) je približne 2,5 roka;
- sieťovanie miest prebieha pred a počas výzvy;
- siete sa prihlasujú do výzvy (1 výzva ročne, trvá cca 3 mesiace);
- rozpočet až do výšky 850 tis. eur na sieť v závislosti od typu siete;
- 3 typy sietí.

Od roku 2002

zapojených viac ako 1000 miest v 150 sieťach.

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

3 typy sietí:

Siete akčného plánovania

Mestá zapojené do siete zdieľajú vlastné skúsenosti a spolupodieľajú sa na vytváraní riešení vo vybranej oblasti prostredníctvom **Integrovaného akčného plánu**.

Integrovaný akčný plán

Transferové siete

Transferové siete sa zameriavajú na prenos a adaptáciu príkladov dobrej praxe „Lead partnera„ = mesta so značkou **Good Practice City**.

Transferový plán

Transferové inovačné siete

Transferové inovačné siete sú zamerané na prenos príkladov dobrej praxe v oblasti inovácií a vytváranie **Investičných plánov** na ich implementáciu.

Investičný plán

Pre koho je URBACT určený?

- Základné územné samosprávne celky – obce, mestá;
- Vyššie územné samosprávne celky – VÚC (samosprávne kraje), metropolitné authority a organizované aglomerácie;
- Nižšie územné samosprávne celky, ako sú mestské časti a obvody;
- Miestne agentúry definované ako **verejné alebo poloverejné organizácie zriadené mestom**, plne alebo čiastočne financované mestom, kompetenčne zodpovedné za konkrétnu mestskú politiku.

Bez obmedzenia z hľadiska veľkosti a počtu obyvateľov!!

Geografické vymedzenie:

- 27 členských štátov EÚ
- Partnerské krajiny (Švajčiarsko, Nórsko)
- IPA krajiny (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Severné Macedónsko a Srbsko, Čierna Hora)
- Ukrajina a Moldavsko

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

Tematické vymedzenie:

Všetky oblasti mestskej politiky, ktoré súvisia s udržateľným rozvojom miest a sú v súlade scieľmi kohéznej politiky EÚ:

Príklady: hospodársky rozvoj, sociálne začlenenie, ekologický prechod, energetická transformácia, digitalizácia, rodová rovnosť, kultúrne dedičstvo, migrácia, obnova miest, mobilita, participácia obyvateľov, obnova brownfieldov a iné!

Prierezové témy:

ZELENÝ PRECHOD

RODOVÁ ROVNOSŤ

DIGITÁLNA TRANSFORMÁCIA

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

Vybrané témy sietí:

Just Cities

Dôstojné bývanie pre starších obyvateľov a ich začlenenie do komunity.

Začleňovanie sociálne znevýhodnených detí prostredníctvom hudby

Digitálna karta občana pre jednoduchý prístup ku službám mesta

Dobrovoľníctvo – vytváranie sietí a komunitných bodov

Dočasné a opätovné využívanie mestských budov

Útulok pre občanov žiadajúcich o azyl

Služby pre bezdomovcov a sociálne znevýhodnených ľudí

Efektívne riešenia v problémových štvrtiach

Green Cities

Vzdelávanie v oblasti energetickej efektívnosti budov

Obnova nevyužitých mestských lokalít na permakultúrne záhrady

Mestské včelárstvo

Optimalizácia a zefektívnenie energetickej siete mesta (elektrina, teplo a chladenie) vďaka novému digitálnemu softvéru na ich nákup

Mestské farmy zabezpečujúce potraviny pre školy

Vzdelávanie mládeže v oblasti ekologickej mobility a recyklácie

Adaptácia miest na klimatické zmeny

Productive Cities

Participatívne rozpočty, metódy a granty

Street art Murals ako komunitná forma umenia

City branding

Podpora pre zahraničných študentov a odborníkov, pracujúcich v meste

Nové postupy v oblasti verejného obstarávania - analýzu výdavkov

Revitalizácia verejných priestorov za pomoci využitia umenia a ekologických prístupov

Obnova miest a podpora odolnosti miest

Financovanie sietí:

Rozpočet siete:

max. 850 000 EUR

(vrátane spolufinancovania) v závislosti od
typu výzvy a počtu partnerov

Položky rozpočtu:

- Mzdové výdavky;
- Prevádzkové a administratívne výdavky;
- Cestovné a ubytovacie výdavky;
- **Externé expertízy a služby;**
- Vybavenie.

Typológia regiónu	Spolufinancovanie
viac rozvinutý región	65%z ERDF
prechodový región	70%z ERDF
menej rozvinutý región	80%z ERDF
partnerské mestá –Nórsko*	50%z národných fondov
partnerské mestá –Švajčiarsko*	50%z národných fondov
partnerské mestá -IPA krajiny**	95%z IPA fondov
ostatné krajiny	na vlastné náklady

System financovania je prostredníctvom refundácie výdavkov.

Podporné aktivity:

1. Capacity building (prax a učenie sa):

- posilnenie zručností a kapacít zamestnancov;
- aktivity pre mestá zapojené do sietí: **Urbact Summer University, Urbact National Campus,...**

2. Zbieranie a šírenie znalostí:

šírenie a komunikácia výsledkov so širokou verejnosťou;

- portál **Urbact Knowledge Hub**;
- vzdelávacie podujatia pre všetky európske mestá (**Urbact City Festival, EU City Labs**).

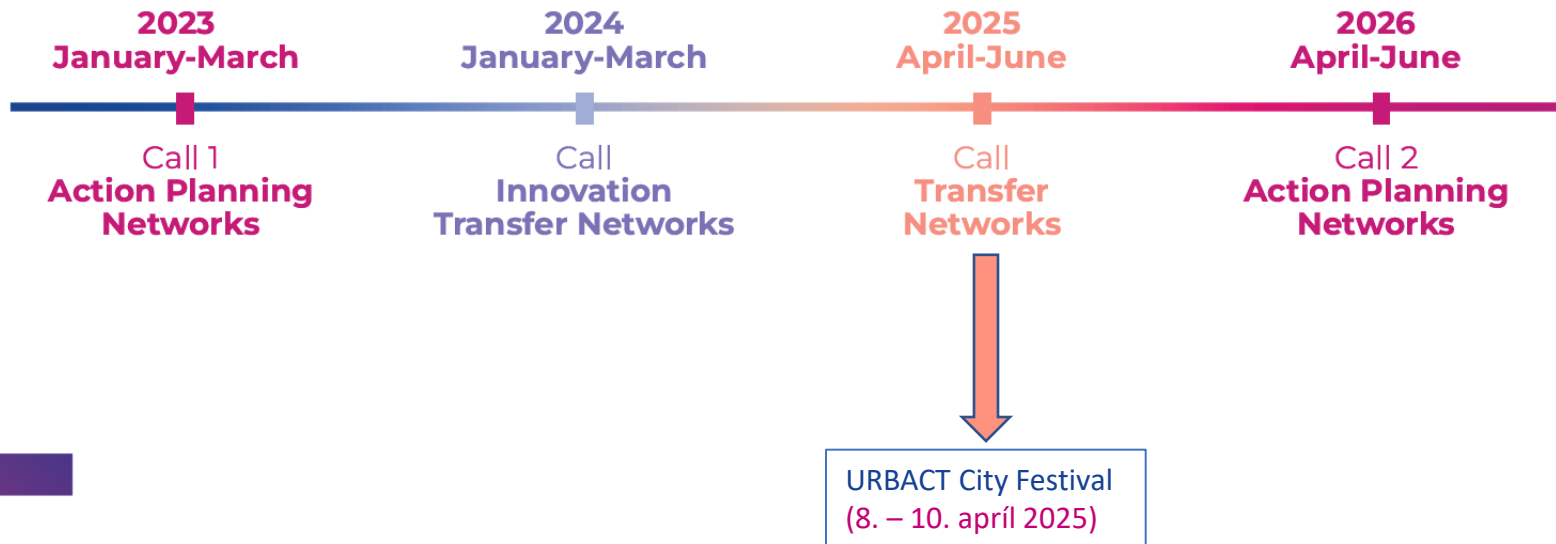
Register now at urbact.eu/eu-city-labs

URBACT

URBACT

 Co-funded by
the European Union
Interreg

Harmonogram výziev pre všetky siete:

Čo je to URBACT City Festival:

URBACT City Festival je hlavné a najväčšie podujatie, ktoré realizuje URBACT Sekretariát za účelom prepájania a zdieľania skúseností.

Hlavnými aktérmi budú **ocenené mestá s titulom URBACT Good Practice (116)**. Okrem oficiálneho udeľovania ocenenia budú mať ocenené mestá možnosť **prezentovať svoje postupy a inšpirovať tak ostatné európske mestá**.

Účastníci budú mať jedinečnú príležitosť zoznámiť sa s osvedčenými postupmi týchto miest.

Zároveň je Festival **miestom budovania prvých projektových partnerstiev** s ocenenými mestami URBACT s dobrou praxou, ktoré budú môcť prenášať osvedčené postupy ďalej v rámci **sietí URBACT Transfer Network** (výzva bude spustená po festivale v apríli 2025!).

URBACT City Festival 2025:

8. – 10. Apríl 2025, Wroclaw, Poľsko.

Preskúmajte ocenené mestá a ich témy na stránke:

<https://urbact.eu/articles/preskumajte-116-europskych-miest-s-ocenenim-urbact-good-practice>

URBACT City Festival videá a fotky z predchádzajúcich ročníkov nájdete na: <https://urbact.eu/city-festival>

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

Ako si nájsť partnera (Search Tool):

urbact.eu/partnersearchtool

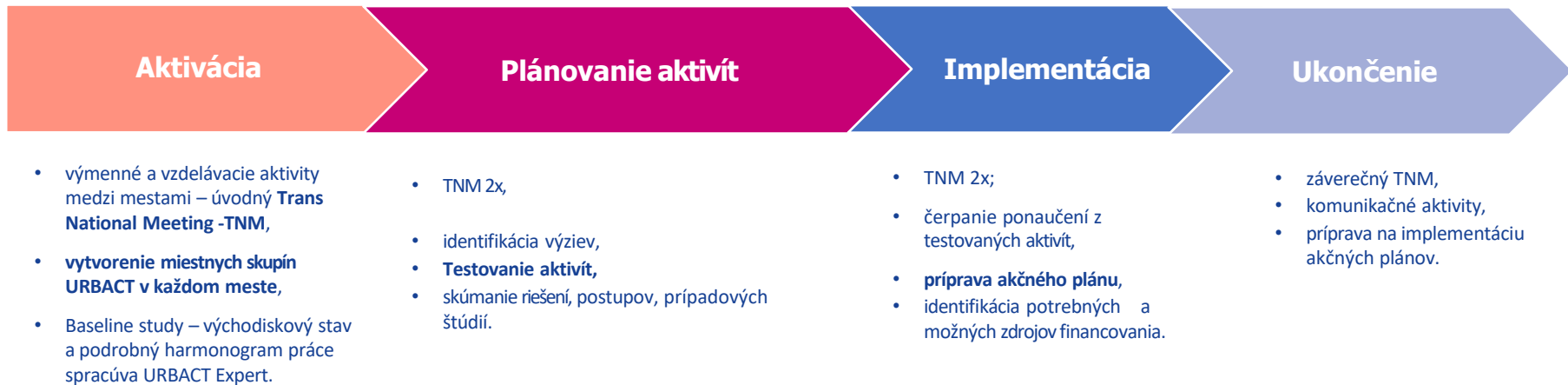
CITY	INSTITUTION ↕	Thematic angle	COUNTRY ↕	ONE LINER ON POLICY CHALLENGE ↕	MORE INFOS ↕
Újbuda	Municipality of Újbuda (District XI of Budapest)	Culture and heritage	Hungary	Cultural Urban Platform to nurture creativity and fight digital loneliness	→ Partnership complete
Utrecht	Municipality of Utrecht	Migration integration	Netherlands	Utrecht Refugee Launch Pad	→ Partnership complete
Chalandri	Municipality of Chalandri	Culture and heritage	Greece	CULTURAL Hidden IDentities ReAppear through Networks of WaTer	→ Partnership complete
Ravenna	Municipality of Ravenna	Digital transition	Italy	Digital Environment for collaborative Alliances to Regenerate urban Ecosystems in middle-sized ..	→ Partnership complete

Počas výzvy je na webových stránkach URBACT je spustený **online nástroj**, vďaka ktorému môžete:

- nájsť vhodných partnerov pre Váš projekt;
- nájsť partnerov s existujúcim nápadom v rámci Transferovej výzvy;
- predložiť vlastný projektový nápad – iba siete Akčného plánovania.

Čo očakávať od siete:

Dĺžka trvania projektu: 2,5 roka

Metodika a podpora: Experta URBACT, Sekretariátu URBACT, URBACT Slovenského kontaktného miesta

Vzdelávacie aktivity: URBACT University – pred spustením siete, URBACT Campus – národné stretnutie

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

Zapojené slovenské mestá:

URBACT III (2014–2021)

SIETE PRE AKČNÉ PLÁNOVANIE:

- Mesto Michalovce
- Mesto Bratislava
- Mesto Kežmarok

TRANSFEROVÉ SIETE:

- Mesto Prešov
- Mesto Banská Štiavnica

CZ&SK INICIATÍVA:

- Mesto Nitra, Trenčín, Banská Bystrica, Lučenec

URBACT IV (2021–2027)

SIETE PRE AKČNÉ PLÁNOVANIE:

- Mesto Košice
- Mesto Nitra
- Mesto Banská Bystrica

Príklady prenosu dobrej praxe (Good Practice):

Athienou (5 tis. obyv.), Cyprus:

Predstavilo svoj koncept dobrovoľníctva na komunitnej úrovni, pričom dôraz kladú na medzigeneračnú spoluprácu. Dobrovoľnícka mestská rada funguje od roku 1970 a združuje 200 dobrovoľníkov.

Realizuje 4 programy: starostlivosť o starších ľudí, komunitná pomoc a zábava, predškolská starostlivosť a sociálna podpora.

Mestečko sa následne v rokoch 2019-2021 stalo Lead partnerom siete **Volunteering Cities** a v roku 2021-2022 **Volunteering Cities+**, do ktorého sa zapojila aj **Banská Štiavnica**.

Zdroj: <https://urbact.eu/good-practices/municipal-council-volunteering>

Príklady dobrej praxe (Good Practice):

Neapol (940 tis.obyv.), Taliansko:

Neapol vytvoril **system občianskeho dočasného využívania verejných aktív** ako sú pozemky, budovy, služby, školy. Hlavným nástrojom politiky bolo vypracované “Nariadenie o mestskom občianskom využívaní.” Snahou bolo sprístupniť opustené budovy na dočasné využívanie komunitným iniciatívam.

Neapol sa následne v roku 2018 stal Lead partnerom [siete Civic eState](#), ktorej súčasťou bol aj **Prešov**.

Príklady dobrej praxe (Good Practice):

Ostrava (291 tis. obyv.), Česká republika:

Mesto sa v roku 2016 pustilo do tvorby **Strategického plánu mesta 2017-2023** inovatívnou, participatívnou formou princípom „zdola nahor“.

Predstavy ideálneho mesta získali od 20 tisíc ľudí – odborníkov i bežných obyvateľov Ostravy (pocitová mapa, interview, dotazníky a iné nástroje).

Vznikla vízia a **7 strategických cieľov** (napr. oživiť historické centrum, podpora komunitného života, priblížiť mesto prírode,...), na ktoré nadväzujú konkrétne projekty (cca 40).

Súčasťou stratégie sú aj **ukazovatele**, ktoré sa každoročne vyhodnocujú.

Zdroj: <https://fajnova.cz/>

O strategickom pláne, projektoch a ich napredovaní sa dozviete vďaka web stránke: <https://fajnova.cz/>

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

Príklady dobrej praxe (Good Practice):

Mouans-Sartoux (10 tis. obyv.), Francúzsko:

Mesto vytvorilo v roku 1998 mestskú farmu na pestovanie zeleniny pre miestne školské jedálne a najalo 2 farmárov na ich pestovanie.

Produkcia farmy pokrýva 85% potrieb troch miestnych škôl (1000 jedál denne), pričom ide potraviny organické a miestne.

Mesto tým rieši problematiku potravín, zdravia i životného prostredia a udržateľnosti.

Mestečko sa v rokoch 2019-2021 stalo Lead partnerom [2 sietí](#). **Partnerské mesto Trojan z Bulharska** s 22 tis. obyvateľmi ďalej rozvíjalo ich myšlienku a vyčlenilo plochu aj pre ekologických ovocné sady s tradičnými odrodami, 4 skleníkové tunely, vybudoval zavlažovací systém a zabezpečil skladové a chladiace priestory.

Zdroj: <https://urbact.eu/good-practices/municipal-council-volunteering>

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

Príklad z praxe: Mestská džungľa obohatená včelami

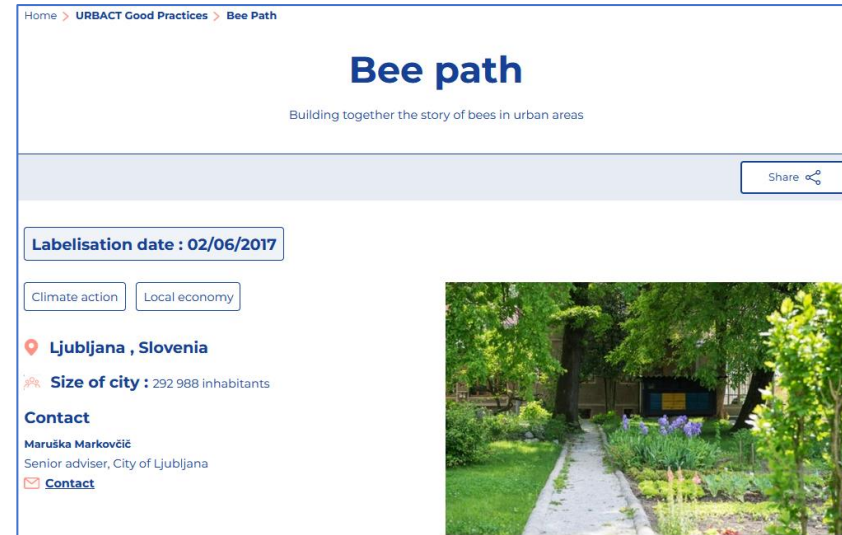
Ľubľana (292 tis.obyv.), Slovinsko:

Ľubľana v roku 2017 získala titul Good Practice City. Podelila sa o skúsenosť s vytvorením **včelieho turistického náučného chodníka**, ktorý spája ľubľanských včelárov.

Mesto i krajina má silnú tradíciu včelárstva. V meste sa takmer 300 včelárov stará o viac ako 4 500 úľov, v ktorých žije až 180 miliónov včiel.

V rámci programu boli tiež navrhnuté **mestské úle a stojany**, ktoré vyhovujú mestského priestoru. Mesto tiež vysádza **medonosné rastliny**.

Iniciatíva zahŕňala početné propagačné akcie (Deň včiel), krúžky pre deti a prezentácie, ktoré vytvárajú mosty porozumenia medzi včelármi a občanmi.

Home > URBACT Good Practices > Bee Path

Bee path

Building together the story of bees in urban areas

Share

Labelisation date : 02/06/2017

Climate action Local economy

Ljubljana , Slovenia

Size of city : 292.988 inhabitants

Contact

Maruška Markovčič
Senior adviser, City of Ljubljana

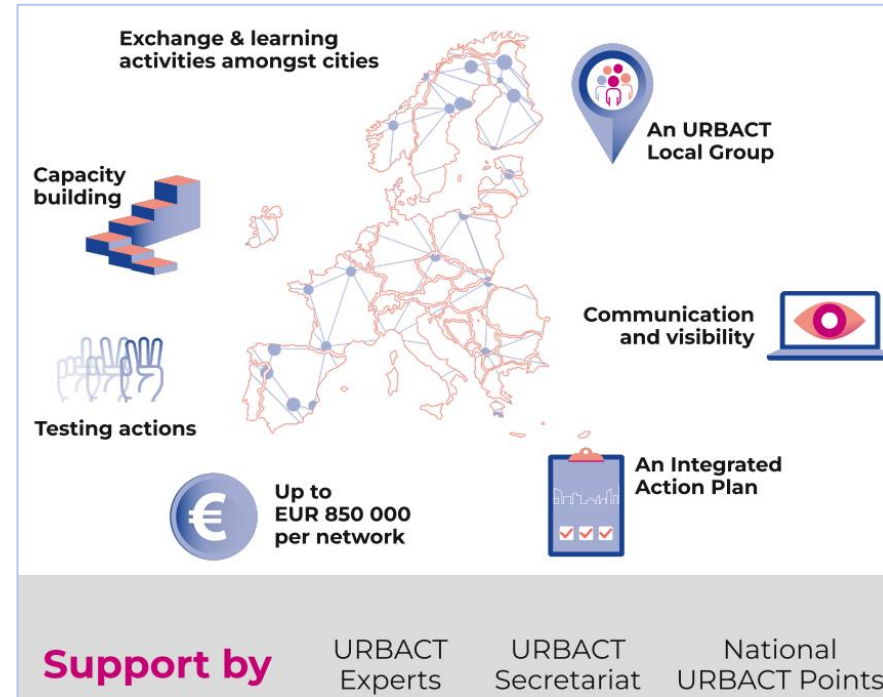
Contact

Zdroj: <https://urbact.eu/good-practices/bee-path>

Ľubľana sa následne v roku 2018 stala Lead partnerom úspešnej siete **BeePath**.

10 dôvodov prečo sa zapojiť do siete:

- získate inšpiráciu od ďalších európskych miest;
- vypracujete a implementujete aktivity, ktoré reagujú na Vaše výzvy;
- výmenné a vzdelávacie aktivity pre zamestnancov;
- posilníte participáciu vo Vašom meste (URBACT Local Group);
- uskutočníte zmeny vo Vašom meste;
- vypracujete Akčný plán;
- uskutočníte testovacie aktivity;
- rozpočet až do výšky 850 tis. eur na sieť;
- komunikácia a nové spriatelnené mestá, mesto získava sebavedomie;
- zviditeľnenie mesta na nadnárodnej i medzinárodnej úrovni.

Užitočné dokumenty:

- ✓ Databáza Good Practice Cities: <https://urbact.eu/good-practices>
- ✓ Publikácia v slovenskom jazyku:
„PRENOS DOBREJ PRAXE – PREČO NIE V MOJOM MESTE?“
- ✓ Programme Manual (najmä časť Book One – The Urbact Networks)

Kontakt:

URBACT - Slovenské kontaktné miesto

Ing. Veronika Čevelová

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Pribinova 25 | 811 09 Bratislava

tel.: +421 2 20 92 8547

veronika.cevelova@mirri.gov.sk; urbact@mirri.gov.sk

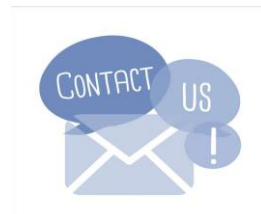

FB: <https://www.facebook.com/urbactSK/>

Web:

<http://urbact.eu/>

<https://urbact.eu/slovenska-republika>

MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg